

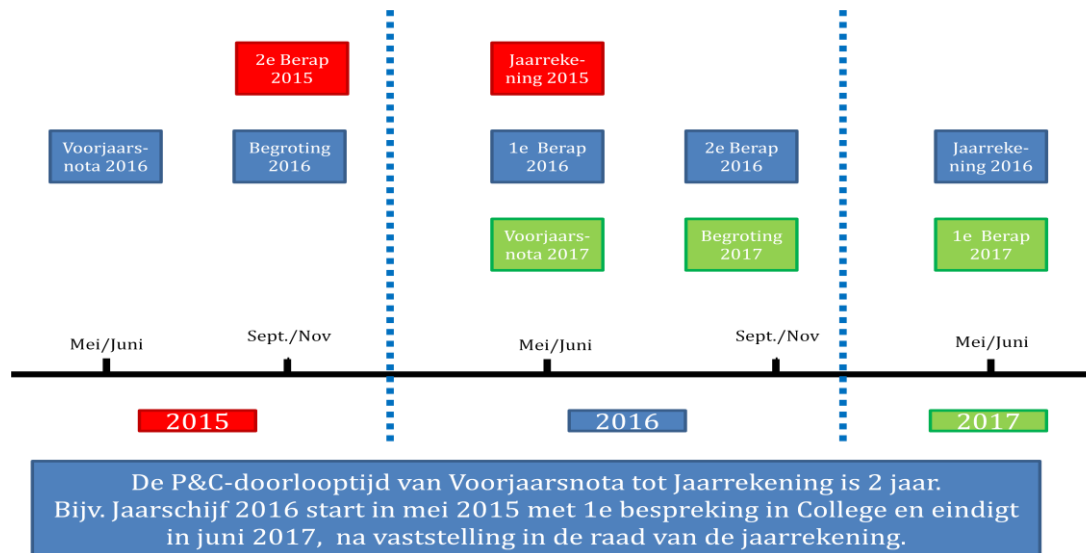
2^e BESTUURSRAPPORTAGE 2016

2^e BESTUURSRAPPORTAGE 2016

Inleiding

Hierbij ontvangt u de 2^e bestuursrapportage 2016 van de gemeente Oude IJsselstreek. De berap is onderdeel van de Planning & Controlcyclus en geeft de stand van zaken van het lopende jaar weer. Alle bedragen zijn x 1.000.

Deze rapportage bestaat uit:

1. inleiding
2. dashboard met de stand van de programma's
3. een toelichting op de vier programma's en bedrijfsvoering op de doelen en de belangrijkste financiële afwijkingen, risico's en verwachtingen per programma
4. stand van zaken financiële positie, inclusief begrotingswijziging
5. stand onvoorzien

1. Inleiding

Deze 2^e bestuursrapportage behandelt de periode tot 1 september van 2016.

In deze bestuursrapportage melden wij een aantal afwijkingen ten opzichte van de primaire begroting, die resulteren in een begrotingswijziging. Deze zijn per programma aangegeven. Ook zijn de mutaties reserves opgenomen. De effecten naar aanleiding van de eerste bestuursrapportage en de besluitvorming vanuit de voorjaarsnota 2017 (voor zover van toepassing op 2016), zijn hierin verwerkt.

Samenvatting

<i>Ontwikkelingen ten opzichte van de begroting 2016-2019</i>	<i>2016</i>
Resultaat begrotingsboekwerk	14
Afwijkingen incidenteel	-440
Afwijkingen structureel	-307
Actuele stand begroting 2016-2019	-733

<i>Afwijkingen per programma</i>	<i>1-sep-16</i>
programma 1: de gemeente waar het goed wonen is	1.360
programma 2: een leefbare gemeente	0
programma 3: de werkende gemeente	1
programma 4: de dienstverlenende gemeente	594
bedrijfsvoering	-2.701
Totaal	-747

De afwijkingen worden per programma toegelicht, evenals de risico's en verwachtingen. Alle structurele afwijkingen zijn in de programmabegroting 2017-2020 verwerkt.

2. Dashboard

Programma 1 		
De gemeente waar het goed wonen is		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	9.386	9.703
Prognose	9.386	11.063
Afwijking totaal	0	1.360
%	0,00%	14,02%
Saldo afwijking	1.360	

- hogere inkomsten uit verkoop gronden en gebouwen
- minder inkomsten uit verhuur accommodaties

Programma 2 		
Een leefbare gemeente		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	41.456	8.947
Prognose	41.556	9.047
Afwijking totaal	-100	100
%	-0,24%	1,12%
Saldo afwijking	0	

- inkomsten en uitgaven ivm toename asielzoekers

Programma 3 		
De werkende gemeente		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	2.545	523
Prognose	2.529	508
Afwijking totaal	16	-15
%	0,63%	-2,87%
Saldo afwijking	1	

- project buurtaal
- lagere inkomsten toeristenbelasting
- lagere kosten peuterspeelzaalwerk
- hogere kosten verzekering huisvesting onderwijs

Programma 4 		
De dienstverlenende gemeente		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	8.263	6.240
Prognose	8.360	6.931
Afwijking totaal	-98	691
%	-1,17%	9,97%
Saldo afwijking	594	

- hogere inkomsten vanuit algemene uitkering/meicirculaire
- kosten referendum
- lagere externe kosten belastingen

Bedrijfsvoering 		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot 2016	28.632	28.632
Prognose	31.831	29.130
Afwijking totaal	-3.199	498
%	-11,17%	1,74%
Saldo afwijking	-2.701	

- lagere dividenduitkering
- voorziening als gevolg van bestuurlijke crisis en kosten voormalig werknemers
- CAO stijging van 3% + verhoging pensioenpremies
- eenmalig (wettelijk) verplichte last van 7 maanden vakantiegeld
- voorgenomen voorstel afschrijvingslasten

Investerings		
(incl. riolering en restantkredieten)		
	<i>Uitgaven</i>	<i>Inkomsten</i>
Begroot	28.420	2.285
Werkelijk	8.256	315
Prognose	12.200	2.285
Afwijking (prognose tov begroot)	-16.220	0
% te realiseren in 2016	43%	100%

- zie voor toelichting pagina 27

 Minder dan 1% negatieve financiële afwijking

 Geen of positieve financiële afwijking

 Meer dan 1% negatieve financiële afwijking

3. Programma's

Programma 1: De gemeente waar het goed wonen is

Thema Kernen Maatschappelijk effect:		
<ul style="list-style-type: none"> Het is prettig wonen, werken en leven in de kernen Er zijn voldoende en kwalitatief goede woningen De kwaliteit van de openbare ruimte is in orde 		
Doel	Stand van zaken 1e berap	Stand van zaken 1 september
Actueel inzicht in woonwensen	<ul style="list-style-type: none"> Loopt 	<ul style="list-style-type: none"> De woonwensen worden regionaal eens per 4 jaar onderzocht. In 2017 zal worden gestart met een nieuw woonwensen en leefbaarheidsonderzoek. Daarnaast wordt de woningmarkt jaarlijks gemonitord. De woonmonitor over 2015 zal in het najaar 2016 beschikbaar zijn.
Woonagenda	<ul style="list-style-type: none"> Loopt 	<ul style="list-style-type: none"> Dit najaar worden de uitkomsten van het stoplichtmodel aan de raad aangeboden. Daarnaast zal een start worden gemaakt met een lokale woonvisie.
Inzichtelijk maken risico's in grondexploitaties	<ul style="list-style-type: none"> Loopt 	<ul style="list-style-type: none"> Op basis van de kennis van nu zijn alle risico's in beeld. Dit najaar zal dit aan de orde komen tijdens de presentatie van de MPG. (MeerjarenPrognose Grondexploitaties)
Actualiseren regionale afspraken woningvoorraad	<ul style="list-style-type: none"> Loopt 	<ul style="list-style-type: none"> De afspraken worden jaarlijks gemonitord in de regionale woonmonitor. Deze zal in het najaar van 2016 aan de raad ter kennisgeving worden aangeboden.
Op orde brengen en houden van groen, openbare ruimte en infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> Loopt 	<ul style="list-style-type: none"> Dit najaar zullen de dunningen in het laanbomenbestand worden afgerond. Beleidsmatig wordt er gewerkt aan actualisering van het bomenbeleidsplan.
Leefbaarheid, bereikbaarheid en vitaliteit van de (oude) kernen bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> Loopt 	<ul style="list-style-type: none"> Het centrumplan en verkeerscirculatieplan Uift (plus enkele omliggende straten) nadert zijn afronding. Ook het plan voor Silvolde zal dit najaar worden voltooid. In Gendringen wordt door partijen gewerkt aan een nieuw Maria Magdalena Postel, hetgeen een belangrijke impuls kan geven. De raad heeft per motie de wens geuit voor een omvattend plan voor Gendringen.

Thema Buitengebied		
Maatschappelijk effect:		
<ul style="list-style-type: none"> Het is prettig wonen, werken en leven in de kernen De landschappelijke, ecologische en economische kwaliteit van het buitengebied is optimaal 		
Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
Kwaliteit van het buitengebied op orde brengen en houden	<ul style="list-style-type: none"> Het is de vraag of het ontwikkelen van een gemeentelijke visie op een toekomstbestendige landbouw nog prioriteit moet hebben. De sector ontwikkelt zich momenteel snel; in de nog op te stellen Omgevingsvisie (in het kader van de nieuwe Omgevingswet) zijn er mogelijkheden om zonnig op dit onderwerp in te gaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Het is de vraag of het ontwikkelen van een gemeentelijke visie op een toekomstbestendige landbouw nog prioriteit moet hebben. De sector ontwikkelt zich momenteel snel; in de nog op te stellen Omgevingsvisie (in het kader van de nieuwe Omgevingswet) zijn er mogelijkheden om zonnig op dit onderwerp in te gaan.
Gemeentelijk bezit beheren / afstoten	<ul style="list-style-type: none"> Het afstoten van gemeentelijk bezit loopt goed. Een belangrijke verkoop is het complex Deurvorst te Terborg. Hierbij is een subsidie aangevraagd en toegekend uit de regeling 'Steengoed Benutten'. De verkoop van gronden is verdeeld in 'agrarische percelen, bosgronden en uitleggronden' enerzijds en 'kleine percelen buiten de bebouwde kom'. Voor de laatste categorie is dit jaar een verkoopplan vastgesteld, dat inmiddels al resultaten oplevert. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit najaar zal de Nota (Maatschappelijk) Vastgoed worden aangeboden aan de raad. In het kader van de huisvesting van 100 extra statushouders zullen de St. Jorisschool te Terborg en Hummeltje Tummeltje worden overgedragen aan Wonion. Inmiddels zijn het complex Deurvorst (Terborg) en de Olde Brandweer te Ulft verkocht. De verkoop van gronden is verdeeld in 'agrarische percelen, bosgronden en uitleggronden' enerzijds en 'kleine percelen buiten de bebouwde kom'. Voor de laatste categorie is dit jaar een verkoopplan vastgesteld, dat inmiddels al resultaten oplevert. Het Gebiedsproces Aaltensegoor-Zwarte Veen loopt op dit moment stroef. Consequentie hiervan is, dat uitvoering van maatregelen ook naar achteren schuift. Door tussentijds binnen het Zwarte Veen geen gronden te verkopen, houden we ruimte om naar de toekomst toe de juiste ontwikkelingen mogelijk te maken.
Het realiseren van sportaccommodaties; het beheer staat waar mogelijk op afstand	<ul style="list-style-type: none"> Loopt 	<ul style="list-style-type: none"> De nieuwe sporthal IJsselweide zal in 2016 in gebruik worden genomen. Het beheer is aanbesteed en wordt extern uitgevoerd. De openbare ruimte op het sportpark zal zo mogelijk ook in 2016 worden afgerond, afhankelijk van de weersomstandigheden. De renovatie van de atletiekvoorzieningen is dit jaar af.
Het realiseren van een adequate parkeervoorziening tbv DRU Industriepark	<ul style="list-style-type: none"> De reconstructie van de rotonde is afgerond en biedt een goede ontsluiting voor het parkeerterrein. Momenteel wordt gewerkt aan een optimale verkaveling van landbouwgronden en parkeerterrein. 	<ul style="list-style-type: none"> De reconstructie van de rotonde is afgerond en biedt een goede ontsluiting voor het parkeerterrein. Momenteel wordt gewerkt aan een optimale verkaveling van landbouwgronden en parkeerterrein.

Thema Rechtszekerheid Maatschappelijk effect:		
<ul style="list-style-type: none"> Het is prettig wonen, werken en leven in de kernen De ruimtelijke ordening is up-to-date 		
Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
De bestemmingsplannen zijn op orde	<ul style="list-style-type: none"> In 2016 wordt het Bestemmingsplan Buitengebied ter inzage gelegd. Gezien de wettelijke termijnen zal dit bestemmingsplan in de loop van 2017 definitief worden. 	<ul style="list-style-type: none"> In 2016 wordt het Bestemmingsplan Buitengebied ter inzage gelegd. Gezien de wettelijke termijnen zal dit bestemmingsplan in de loop van 2017 definitief worden.
Er ligt een omgevingsvisie	<ul style="list-style-type: none"> De Omgevingswet zal per 2018 van kracht worden. 2016 wordt benut om in beeld te brengen waar welke aanpassingen nodig zijn. Hierbij zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van de handreikingen van de VNG en waar mogelijk samengewerkt worden met andere gemeenten. In 2017 zullen dan daadwerkelijk de aanpassingen gedaan moeten worden. Het proces van de bijbehorende Omgevingvisie zal dit najaar starten. 	<ul style="list-style-type: none"> De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 2019. 2016 wordt benut om in beeld te brengen waar welke aanpassingen nodig zijn. Hierbij zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van de handreikingen van de VNG en waar mogelijk samengewerkt worden met andere gemeenten. In 2017 en 2018 zullen dan daadwerkelijk de aanpassingen gedaan moeten worden, met inbegrip van het inrichten van de ICT-omgeving.. Het proces van de bijbehorende Omgevingvisie zal dit najaar starten.

Afwijkingen Programma 1

- **Verhuur accommodaties (N € 40.000 structureel)**

Zoals ook in 1^e berap vermeld, zijn de opbrengsten uit verhuur (structureel) lager dan begroot. Vooralsnog zijn er geen signalen dat de opbrengsten op korte termijn zullen stijgen.

- **Opbrengsten uit verkoop gronden (V € 1.4 mln incidenteel)**

Een aantal gebouwen (o.a. Deurvorst en Oude Brandweer Ulft) is verkocht. Daarnaast is er voor circa € 850.000 aan gronden verkocht. In totaal levert dit een opbrengst op (d.d. 1 september) van circa € 1.7 mln. Mogelijk wordt dit bedrag nog hoger. In de begroting is € 250.000 per jaar aan opbrengsten geraamd. Dit betekent per saldo een voordeel van € 1.4 mln. Over de afgelopen 2 jaar zijn de geraamde opbrengsten niet gehaald (over '14 en '15 totaal € 300.000 lager dan begroot). Deze tekorten zijn in de betreffende jaarrekeningen verwerkt in het saldo.

Vanuit de nota grondbeleid en de begroting 2016 is aangegeven om overschotten toe te voegen aan de reserve gemeentelijke objecten. In de lijn van de begrotingsdoctrine is het (verder) vormen van een reserve in principe niet noodzakelijk. Als er een plan ligt, kunnen de benodigde budgetten in de begroting worden geraamd (en gedekt uit de algemene reserve), dan wel met het onderliggend plan alsnog in een bestemmingsreserve toegevoegd. Op dit moment wordt gewerkt aan een plan voor toekomstige ruimtelijke opgaven. Dit plan zal uiterlijk bij jaarrekening 2016/voorjaarsnota 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd, waarbij duidelijk wordt welke middelen benodigd zijn.

Daarnaast zijn er risico's op het mogelijk afwaarderen van gronden die bestemd zijn voor parkeerplaatsen op het DRU-gebied. Het is nog niet bekend in hoeverre dit nog effect kan hebben op het saldo.

Vooralsnog wordt daarom dit overschot, in afwijking van het gestelde in de begroting 2016 en de nota grondbeleid 2016, niet op voorhand toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Financiële risico's en verwachtingen

- **Voorziening wegen verbreed naar totaalproduct wegen en verlichting (exclusief kunstwerken)**

In de begroting 2017-2020 wordt voorgesteld om de voorziening voor wegen te verbreden met de kosten voor wegmeubilair, verlichting, en bermenbeheer te verbreden. Hiermee ontstaat een integrale voorziening voor het totaalproduct wegen. Dit is (nog) exclusief onderhoud aan civieltechnische kunstwerken. Hiertoe wordt in de voorjaarsnota 2018 een plan voor voorbereid. De integrale voorziening maakt het mogelijk om jaarlijks aan te blijven sluiten bij de onderliggende beheerplannen zonder dat financieel technisch soms tekorten en soms overschotten ontstaan. Voor verlichting wordt in deze voorziening rekening gehouden met de benodigde extra financiële ruimte. Voorgesteld wordt deze voorziening in deze 2^e berap vast te laten stellen waarmee het eerder aangekondigde tekort ad € 50.000 voor verlichting al uit de voorziening worden gedekt.

Programma 2: Een leefbare gemeente

Thema Opvoeden, leren en ontwikkelen

Maatschappelijk effect:

- Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies.
- Kinderen/jongeren worden gestimuleerd zich maximaal te ontwikkelen en groeien op tot zelfstandige en betrokken inwoners.
- Noodzakelijke hulp is beschikbaar: voor inwoners die zijn aangewezen op zorg(voorzieningen) is de noodzakelijke hulp beschikbaar, waarbij de gemeente de zorg niet uit handen neemt, maar ondersteunt.

Doel	Stand van zaken 1 ^o berap	Stand van zaken 1 september
(Aanstaande) ouders informeren en ondersteunen bij het opvoeden.	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt gewerkt aan het bieden van informatie- en advies en opvoedondersteuning aan ouders o.a. door de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg en praktische gezinsondersteuning. Voor het informeren en ondersteunen van de jeugd zelf wordt gewerkt aan het ontwikkelen van een gebiedsgerichte preventieve aanpak in samenwerking met netwerkpartners. • Voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg van 0 tot 18 jarigen zijn afspraken gemaakt met Yunio en de GGD. Binnen de gemeenten die aangesloten zijn bij de GGD Midden Nederland speelt de discussie over het weghalen van de jeugdgezondheidszorg bij de GGD. De Achterhoekse gemeenten zijn unaniem voorstander van een status-quo. • School Maatschappelijk Werk, Jeugd Maatschappelijk Werk en trajectcoach worden gefaciliteerd. Dit om natuurlijke vertrouwenspersonen en vindplaatsen te versterken in het signaleren van probleemsituaties en hen ondersteunen bij de aanpak daarvan. De Verwijsindex en deskundigheidsbevordering op het gebied van (Meldcode) kindermishandeling voor Aanspreekpunten en netwerkpartners wordt gefaciliteerd. Momenteel wordt de continuïteit daarvan onder de loep genomen. • Talenten van (risico)jongeren worden aangesproken en ontwikkeld (o.a. middels het JOY- en het TOP-team). Via o.a. Radar zijn we aanwezig op straat om contact te leggen met risicogroepen en deze in beeld te brengen. Er wordt samen met netwerkpartners gewerkt aan een integrale aanpak van problematische jeugd waarbij afspraken met samenwerkingspartners zoals Politie, Openbaar Ministerie en het Veiligheidshuis worden vastgelegd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Netwerkpartners vervullen de CJG-taken waaronder opvoedondersteuning. In overleg met deze partners wordt de communicatie hierover richting inwoners verbeterd. De CJG-website is daarom beëindigd, daarover zijn inwoners via een bericht op de gemeentepagina geïnformeerd. Scholen zijn afzonderlijk via e-mail geïnformeerd. • Jeugdgezondheidszorg wordt verzorgd door Yunio en de GGD. Kwetsbare gezinnen worden ondersteund met Videobegeleiding of Homestart. • Talenten van (risico)jongeren worden aangesproken en ontwikkeld (o.a. middels het JOY- en het TOP-team). Radar is aanwezig op straat om contact te leggen met risicogroepen en deze in beeld te brengen. Er wordt samen met netwerkpartners gewerkt aan een integrale aanpak van problematische jeugd waarbij afspraken met samenwerkingspartners zoals Politie, Openbaar Ministerie en het Veiligheidshuis worden vastgelegd. Het doel is het voorkómen van een dreigend escalerende situatie en het beperken hier van.
Jeugd informeren en ondersteunen bij het opgroeien en ontwikkelen.		
Alle kinderen die leerbaar zijn kunnen naar school.		
Het vroegtijdig signaleren en integraal oppakken van problemen in de ontwikkeling van een kind.		
Jongeren participeren in de samenleving.		
Het terugbrengen van het aantal risicjongeren en overlastgevende groepen.		

Thema Werken, verdienen en uitgeven

Maatschappelijk effect:

- Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies.

Inwoners zijn bereid om naar eigen kunnen, betaald of onbetaald, een bijdrage te leveren aan de samenleving.

Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
De nieuwe fusieorganisatie voor de Participatiewet functioneert goed en kost minder.	<ul style="list-style-type: none"> In samenspraak met Laborijn wordt de regiefunctie van de gemeente vormgegeven. Onderwerp van gesprek is daarbij ook het inrichten van de frontoffice Participatiewet in ons gemeentehuis, zodat deze integraal met de Aanspreekpunten werkt. Een en ander hangt samen met de huisvesting van Laborijn en specifiek de locatie in Ulft. In de eerste kwartaal rapportage van Laborijn hebben wij kunnen vernemen dat de financiële resultaten achter blijven ten opzichte van de begroting. Wij zijn op dit moment in gesprek om de eerste kwartaal rapportage te beoordelen en de eventuele vervolgstappen te bepalen Er zijn afstemmingsafspraken gemaakt met de Formulierenhulp, SchuldHulpMaatje, Wonion, Laborijn, Sensire en Stadsbank, zodat we eerder en nog beter mensen met (dreigende) schulden kunnen ondersteunen. Er vind structureel overleg plaats tussen deze partijen. De overname van de intake voor schulddienstverlening door Aanspreekpunten voor een betere integrale aanpak (één gezin, één plan) wordt onderzocht. Daarnaast wordt meer ingezet op het voorliggende veld (basisniveau), om te voorkomen dat geïndiceerde zorg nodig is. De formulieren voor aanvragen van o.a. bijzondere bijstand zijn vereenvoudigd zodat mensen eenvoudiger hulp kunnen aanvragen. Inwoners die desondanks moeite hebben met het overzicht krijgen/houden in hun papieren weten inmiddels de weg te vinden naar de formulierenhulp. De formulierenhulp is gestart met het project Eerste Hulp bij Administratie met als doel het overzicht te krijgen van de eigen administratie en om te voorkomen dat mensen schulden krijgen. Wij zijn in gesprek met een private partij die onze inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt op allerlei manieren ondersteund en naar regulier werk bemiddeld. Wij voeren deze gesprekken in afstemming met de uitvoeringsorganisatie Laborijn. Het experiment “de Ontmoeting” is geëvalueerd en bijgesteld. Coaches hebben meer bagages gekregen om outreachend de doelgroep te benaderen. Verwijzing vanuit Laborijn vraagt aandacht vanwege privacy. 	<ul style="list-style-type: none"> De samenwerking met Laborijn loopt. Er zijn afstemmingsafspraken gemaakt met de Formulierenhulp, SchuldHulpMaatje, Wonion, Laborijn, Sensire en Stadsbank, zodat we eerder en nog beter mensen met (dreigende) schulden kunnen ondersteunen. Er vind structureel overleg plaats tussen deze partijen. De formulieren voor aanvragen van o.a. bijzondere bijstand zijn vereenvoudigd zodat mensen eenvoudiger hulp kunnen aanvragen. Inwoners die desondanks moeite hebben met het overzicht krijgen/houden in hun papieren weten inmiddels de weg te vinden naar de formulierenhulp. Het project Eerste Hulp bij Administratie loopt. Het experiment “de Ontmoeting” is geëvalueerd en bijgesteld. Coaches hebben meer bagages gekregen om outreachend de doelgroep te benaderen. De gesprekken met de private partij (om onze inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen) zijn op niets uitgelopen. Onder andere de privacywetgeving bemoeilijkte hun inzet en daarnaast konden zij ons onvoldoende duidelijk maken op welke wijze zij de resultaten dachten te gaan halen.
Inwoners kunnen met elkaar en voor elkaar dingen oppakken.		
Een sluitend vangnet rondom schulden realiseren.		
Financiële zelfredzaamheid bevorderen.		
Zoeken naar nieuwe mogelijkheden, samenwerkingspartners om burgers die moeilijk aan het werk komen te stimuleren te blijven participeren in de maatschappij.		
Experiment De Ontmoeting		

Thema Samenleven en meedoen

Maatschappelijk effect:

- Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies.
- Inwoners zijn bereid om naar eigen kunnen, betaald of onbetaald, een bijdrage te leveren aan de samenleving.

Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties worden ondersteund en gewaardeerd.	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de uitkomsten van “Oude IJsselstreek spreekt” wordt momenteel de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers verder vorm gegeven en verbeterd. Dit wordt gedaan in samenspraak met netwerkpartners en de doelgroep. • Na een evaluatie is het experiment ‘Wijknetwerk’ beëindigd. Conclusie van de evaluatie was dat het experiment geslaagd is en de gemeente verder kan gaan met de ombouw naar wijknetwerken in de hele gemeente. Per kern zal deze worden aangepast aan de behoefte die daar leeft. De opbouw van wijknetwerken in de hele gemeente zal 1 tot 2 jaar in beslag nemen. • Naast de huisvesting van statushouders heeft hun integratie in de samenleving de volle aandacht. Ook dit wordt vormgegeven in samenwerking met netwerkpartners. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naast de huisvesting van statushouders heeft hun integratie in de samenleving de volle aandacht. Ook dit wordt vormgegeven in samenwerking met netwerkpartners. Ook zetten we acties uit om de inwoners van de kernen waar statushouders gehuisvest zijn actief bij de integratie te betrekken. • Voor de lijstsubsidies Welzijn, Cultuur, Sport en Evenementen is een nieuwe uitvoeringsregeling in voorbereiding. Dit voorjaar zijn er samenspraakavonden geweest op basis waarvan uitgangspunten voor de nieuwe regeling zijn opgesteld. Deze zijn voor een reactie eind augustus opgestuurd aan de deelnemers en besturen van de verenigingen en stichtingen. De planning is dat de nieuwe regeling dit najaar wordt vastgesteld door het college en vervolgens ter bespreking aan de raad wordt voorgelegd.
Mantelzorgers kunnen gebruik maken van het ondersteuningsaanbod.		
Mantelzorgers worden gewaardeerd voor hun inzet.		
Als netwerkpartner zijn wij betrokken bij problemen en kansen die spelen in de samenleving.		
We betrekken onze inwoners bij de problemen en kansen die spelen in de samenleving.		
Kwaliteit van de opvang, begeleiding en ondersteuning voor statushouders blijft op peil.		

Thema Gezond leven, bewegen en ontspannen

Maatschappelijk effect:

- Optimale vitaliteit van onze inwoners door een gezonde en stimulerende leefomgeving en voldoende ruimte voor sporten en beweging.

Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
Stimuleren van vitaliteit en gezonde leefstijl.	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit 'Achterhoek in Beweging' vinden allerlei activiteiten en projecten plaats om de vitaliteit en gezonde leefstijl van onze inwoners te stimuleren. Voorbeelden hiervan zijn het project gezonde leefstijl jeugd, schouder aan schouder en vitaal veilig vallen senioren. Vanuit deze regionale samenwerking (Achterhoek in Beweging) is ook een bijdrage van de provincie verkregen voor de realisatie van de atletiekbaan op sportpark De IJsselweide. • Er is een evaluatie in gang gezet van de sportraad Oude IJsselstreek. De resultaten hiervan worden rond de zomerperiode verwacht. Voor uitreiking van de sportpromotieprijs wordt een nieuw plan op hoofdlijnen uitgewerkt. Dit plan op hoofdlijnen wordt rond de zomerperiode verwacht. • Sinds het najaar 2015 zijn twee buurtsportcoaches in de gemeente actief. In de komende periode loopt het aantal in te zetten buurtsportcoaches op naar in totaal 6 fte. De buurtsportcoaches worden deels ingezet op interventies/ projecten die de gemeente belangrijk vindt en deels vraaggericht op projecten/ vragen vanuit de verenigingen en stichtingen in de samenleving. • Op een basisschool in Gendringen wordt gestart met Beweegwijs. Enkele andere scholen overwegen nog om ook Beweegwijs in te zetten. Met Beweegwijs wordt gewerkt aan letterlijk meer beweging en bewustwording van sporten, bewegen en voeding. • Voor de lijstsubsidies is een nieuwe uitvoeringsregeling in voorbereiding. Momenteel vinden er samspraakavonden plaats met de verschillende clusters. De planning is dat de nieuwe regeling dit najaar ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. • Om een verbeterslag te maken in het project 'de Verenigers' heeft een extern bureau interviews afgenomen onder ouders, professionals, trainers over de bekendheid met, mening over, en verbetersuggesties.. Daarnaast hebben een tweetal sessies plaatsgevonden, 1 voor ouders en 1 voor kinderen, waar vergelijkbare vragen aan de orde zijn gesteld. De belangrijkste boodschap uit de interviews en sessies is: de communicatie over wat de Verenigers doen, wie de Verenigers zijn en wie er aan de Verenigers mee mag doen, moet duidelijker. Hiervoor worden nu verschillende acties uitgezet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit de regionale samenwerking (Achterhoek in Beweging) is ook een bijdrage van de provincie verkregen voor de realisatie van de atletiekbaan op sportpark De IJsselweide. De realisatie van de atletiekbaan op sportpark De IJsselweide is vrijwel gereed. Dit is mede met subsidie van de provincie Gelderland tot stand gekomen. Ook de overige aanpassingen op het sportpark zijn vrijwel gereed. De nieuwe sporthal IJsselweide wordt 4 november in gebruik genomen. Ook de kunstgrasvelden (voetbal en hockey) zijn gereed. • Met de buurtsportcoaches is een plan van aanpak opgesteld waarin onderwerpen zijn opgenomen waar de buurtsportcoaches aan de slag zijn. Tevens zijn er maandelijkse terugkoppelingen (mondeling) en kwartaalrapportages (schriftelijk). • Beweegwijs start op de Christoffelschool in Gendringen. Voor basisschool de Drie Linden is een offerte opgesteld om ook te starten met onderdelen van Beweegwijs. Het besluit hierover moet nog door de school worden genomen. Met Beweegwijs wordt gewerkt aan letterlijk meer beweging en bewustwording van sporten, bewegen en voeding. • Verschillende acties naar aanleiding van het project 'de Verenigers' lopen.
Inzetten op afname overgewicht, afname alcoholgebruik, meer bewegen en preventie ten aanzien van diabetes en psychisch welbevinden.		
Aandacht geven aan specifieke groepen in onze gemeente.		

Thema Wonen en veilig leven Maatschappelijk effect:		
<ul style="list-style-type: none"> Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies. 		
Doel	Stand van zaken 1 ^o berap	Stand van zaken 1 september
Stimuleren van samenhang in de buurt.	<ul style="list-style-type: none"> Er is uitgebreid aandacht gegeven aan NL Doet om inwoners te stimuleren actief te zijn in hun buurt. Op verschillende manieren zijn inwoners geïnformeerd over de mogelijkheden van 'Mijn Thuis' in Oude IJsselstreek. Er wordt gewerkt aan een uitgewerkt beleid voor het basisniveau. Hierin wordt meer nadruk gelegd op preventie en vroegsignalering en wordt ingezet op het verhogen van de zelfredzaamheid en 'samenredzaamheid' van inwoners en organisaties. Themagericht worden er afspraken gemaakt over de ondersteuning van organisaties. We stellen vast dat de mogelijkheden binnen het basisniveau onvoldoende worden gebruikt. De communicatie moeten we hier op aanpassen. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is uitgebreid aandacht gegeven aan NL Doet om inwoners te stimuleren actief te zijn in hun buurt. Binnenkort wordt Burendag onder de aandacht gebracht. Op verschillende manieren zijn inwoners geïnformeerd over de mogelijkheden van 'Mijn Thuis' in Oude IJsselstreek. Met een groep belangstellenden en Care Travel is het Beweeghuis van Kruiswerk Achterhoek in Doetinchem bezocht. In het najaar staan een aantal presentaties aan groepen inwoners op het programma. Er wordt gewerkt aan een uitgewerkt beleid voor het basisniveau. We stellen vast dat de mogelijkheden binnen het basisniveau onvoldoende worden gebruikt. De communicatie moeten we hier op aanpassen. Er starten komende maand een aantal stagiaires van de Hogeschool Arnhem Nijmegen om hiermee aan de slag te gaan.
We maken inwoners bewust van de mogelijkheden voor levensloopbestendig wonen.		
Tijdig opmerken en aanpakken van kindermishandeling en huiselijk geweld.		
De gemeente is goed benaderbaar en bereikbaar voor hulp en ondersteuning.		
Het basisniveau is op orde. Inwoners kunnen voor het grootste deel van hun vragen in hun directe leefomgeving terecht.		

Thema Verzorgen, verplegen en verhelpen

Maatschappelijk effect:

- Inwoners hebben zelf de regie over hun leven en hun leefomgeving. Ze nemen de verantwoordelijkheid om zelf oplossingen te vinden en kunnen deze uitvoeren met zo min mogelijk interventies.
- Noodzakelijke hulp is beschikbaar: voor inwoners die zijn aangewezen op zorg(voorzieningen) is de noodzakelijke hulp beschikbaar, waarbij de gemeente de zorg niet uit handen neemt, maar ondersteunt.

Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
Inzicht in mogelijkheden voor ondersteuning en hulp verbeteren.	<ul style="list-style-type: none"> • In het kader van dit thema lopen er verschillende experimenten. Voor jeugd is dat het 'interventie Jeugdteam' in de werknemerscoöperatie en de 'Praktijkondersteuning GGZ voor huisartsen'. Daarnaast lopen er experimenten als 'de verplaatsbare Mantelzorgwoning' en 'de Aanspreekpunten'. De ervaringen zijn over het algemeen positief en er wordt veel geleerd. Het verder ontwikkelen en optimaliseren van de rol van de Aanspreekpunten staat dit jaar nadrukkelijk op het programma. • Met de inrichting van een team contractmanagement wordt gewerkt aan het versterken van de positie van inkoop-, contract- en leveranciersmanagement in de eigen organisatie om noodzakelijke besparingen te realiseren. Het toezicht op onze aanbieders is samen met de regiogemeenten ondergebracht bij de GGD. • Voor de inrichting van een toekomstbestendige ondersteuning thuis is een nieuwe regeling ingericht die momenteel naar aanleiding van uitspraken door de Centrale Raad voor Beroep en rechtbank Midden-Nederland opnieuw onder de loep wordt genomen. 	<ul style="list-style-type: none"> • In het kader van dit thema lopen er verschillende experimenten. De halfjaarrapportage over de experimenten wordt in september aan de raad verstrekt. • Het verder ontwikkelen en optimaliseren van de rol van de Aanspreekpunten staat dit jaar nadrukkelijk op het programma. Hiervoor zijn dit najaar diverse scholingen gepland. • Om het werk van de Aanspreekpunten te ondersteunen werken zij met een regiesysteem. Het huidige systeem voldoet helaas niet aan de verwachtingen, het is tijdrovend en werkt fouten in de hand. Momenteel wordt onderzocht hoe dit kan worden opgelost, is het mogelijk om het systeem dusdanig aan te passen dat het wel voldoet of moet worden overgestapt naar een ander systeem? Dit vindt plaats in het kader van het speerpunt van het college 'Interne organisatie en systemen op orde'. • Met de inrichting van een team contractmanagement wordt gewerkt aan het versterken van de positie van inkoop-, contract- en leveranciersmanagement in de eigen organisatie om noodzakelijke besparingen te realiseren. Het toezicht op onze aanbieders is samen met de regiogemeenten ondergebracht bij de GGD. • In regionaal verband is de inkoop Jeugd en Wmo voor 2017 en 2018 ter hand genomen. Het aanbestedingstraject is eind augustus van start gegaan.
Nieuwe vormen van hulp en zorg ontwikkelen om meer inwoners te kunnen helpen met minder geld.		
Kosten op zorguitgaven verlagen om teruglopende budgetten op te vangen.		
Zelfredzaamheid van inwoners stimuleren.		

Afwijkingen Programma 2

- **Gidsgelden/Achterhoek in beweging**
Vanuit het Rijk ontvangen wij € 80.000 aan gelden ten behoeve van het project "Gezond in de Stad". Voor de invulling hiervan wordt een plan 'Achterhoek in beweging' (en collegevoorstel) voorbereid voor uitvoering hiervan in de komende jaren. Deze middelen worden budgettair neutraal verwerkt. Voorgesteld wordt om de middelen die in 2016 niet worden besteed, over te hevelen naar 2017, op basis van het plan zoals deze wordt voorbereid.
- **Opvang statushouders**
Vanuit het COA ontvangen we extra middelen om de opvang van statushouders te bekostigen. Vooralsnog zijn de inkomsten en uitgaven (ingeschat op € 100.000) budgettair neutraal.

Financiële risico's en verwachtingen

- **Subsidies**

Om binnen de beschikbare budgetten voor subsidies te blijven zijn we volop in gesprek met de subsidie ontvangende partijen. Voor de lijstsubsidies zijn subsidieplafonds ingesteld. Een aantal professionele partijen worden vanuit verschillende gemeenten met teruglopende subsidiebedragen geconfronteerd. Hierdoor ontstaan er frictiekosten waardoor het risico bestaat dat het budget mogelijk (incidenteel) wordt overschreden. Naar verwachting is het risico maximaal € 150.000.

- **Statushouders**

Sociaal risico (bijstand)

Het risico betreft met name extra bijstandsuitkeringen die vervolgens niet in voldoende mate worden afgedekt met rijks gelden. De extra toegezegde rijksbijdrage komt overeen met 2 maanden uitkering per statushouder, daarnaast worden de totale bijstandskosten afgedekt via lump sum. Daarbij worden de werkelijke extra bijstandsuitkeringen van de gemeente pas echt afgedekt als er sprake is van het toegekende vangnet. Is er geen sprake van vangnet dan zijn deze extra kosten voor rekening van de gemeente (bijvoorbeeld als de kosten niet fors uitkomen boven de lump sum of als de vangnet aanvraag niet wordt gehonoreerd). Afhankelijk van gezinssamenstelling en huisvestingskeuzes zijn er woonscenario's mogelijk die in de bijstand een verschillend effect hebben (voordeurdelernorm). De uiteindelijke effecten worden in de loop der jaren pas helder.

Programma 3: De werkende gemeente

Thema Economische stimulering		
Maatschappelijk effect:		
<ul style="list-style-type: none"> • De Achterhoek wordt een economisch en innovatief florerende regio • De toeristisch/recreatieve sector is ondernemend en inventief • De lokale economie kan zichzelf staande houden 		
Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
<p>(Startende) ondernemers ondersteunen door een positief ondernemersklimaat te bieden en hen een zo goed mogelijke positie te laten verwerven</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De herontwikkeling van Akkermansweide is in volle gang. We stimuleren daar de ondernemers het aanzicht van hun bedrijf te verbeteren middels een subsidieregeling. • Onder andere op Akkermansweide ondersteunen we een parkmanagementinitiatief van ondernemers en wordt de mogelijkheid van reclamebelasting, op verzoek van ondernemers, onderzocht. • Samen met IBOIJ en VIV is het traject om te komen tot KVO-B weer opgepakt. Het gaat hierbij in eerste instantie om de bedrijventerreinen; IJsselweide, De Rieze en De Hofskamp. • Op verzoek van de VIV, de IBOIJ en het Ondernemersplatform Oude IJsselstreek zijn er diverse bijeenkomsten georganiseerd om het bedrijfsleven in contact te brengen met de raad en het college om de politieke situatie te bespreken. • Om de week heeft er door het college een bedrijfsbezoek bij een bedrijf binnen onze gemeente plaatsgevonden. • Sinds 2014 participeert de gemeente in het project voor de aanleg en exploitatie van een breedbandnetwerk in het buitengebied van de Regio Achterhoek. Doelstelling is om in 2019 het buitengebied van de Achterhoek te hebben voorzien van snel internet. 	<ul style="list-style-type: none"> • De werkzaamheden Akkermansweide nemen meer tijd in beslag dan in eerste aanleg werd verwacht. Oorzaken zijn gelegen in een moeilijkere saneringsopgave dan ingeschat, verwijdering van oude (niet bekende) riolering, uitloop van nutswerkzaamheden en tegenvallende weersomstandigheden dit voorjaar (veel regen). In het voorjaar van 2017 worden de werkzaamheden afgerond. In totaal is er met subsidieaanvragen voor ruim € 1 mln geïnvesteerd door de bedrijven op Akkermansweide ten behoeve van het verbeteren van de beeldkwaliteit op het bedrijventerrein. De gemeente draagt hier een maximale uit te keren subsidiebedrag van circa € 140.000 aan bij. • We nemen deel aan de parkmanagement overleggen op Akkermansweide en ondersteunen de ondernemers daar waar een rol voor de overheid ligt. Vanwege het succes van deze reclamebelasting op het Doetinchemse deel van Akkermanweide onderzoeken we op verzoek van de Stichting Parkmanagement Bedrijventerrein Akkermansweide of er ook voor het Terborgse gedeelte voldoende draagvlak is onder de ondernemers om reclamebelasting in te voeren. • We hebben samen met IBOIJ en VIV opdracht gegeven aan Bureau IG&D om te komen tot de certificering van de drie bedrijfsterreinen (De Rieze, IJsselweide en Hofskamp). De resultaten van een enquête onder de ondernemers en de incidentenregistratie (afkomstig van politie, brandweer en gemeente) vormen de basis voor de veiligheidsanalyse die per bedrijventerrein wordt opgemaakt en die moet leiden tot een nieuwe KVO-B (her)certificering in 2016. • De politieke situatie tijdens de coalitievorming was aanleiding voor de betrokken partijen aanleiding om in gesprek te gaan. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden. • Het college blijft met regelmaat bedrijven in de gemeente bezoeken om nauw contact te houden en te horen wat er bij de bedrijven speelt. Daarbij worden niet alleen industriële bedrijven bezocht. In het voorjaar heeft het college bijvoorbeeld ook twee agrarische bedrijven bezocht. • In regioverband zijn afspraken gemaakt met een marktpartij om breedband aan te leggen. De bemoeienis van de gemeente beperkt zich tot het stimuleren van vraagbundeling door haar netwerk van belangenverenigingen hiervoor te benaderen.

Versterken van de vrijetijdseconomie	<ul style="list-style-type: none"> De gemeente heeft een bijdrage geleverd aan de voorbereidingen om te komen tot een de Eurregioroute der Industriekultur. Onlangs is door de Regio Achterhoek een financiële bijdrage toegezegd, waardoor Achterhoekse deelname deze ERIH-route financieel gewaarborgd is. Het ommetje Etten-Terborg is in uitvoering. Oplevering is mei 2016 voorzien. De opwaardering van de paden in het Idink-Nibbelinkbos is in voorbereiding. De uitvoering hiervan start medio 2016. VVV-OIJ, Platform Toerisme OIJ, StAT en gemeente OIJ zijn met elkaar in overleg om taken in elkaar te schuiven om meer kostenefficiënt en slagvaardig te kunnen werken. Hierin wordt voortgang geboekt. 	<ul style="list-style-type: none"> De bijdrage van de gemeente en de Achterhoek is hiervoor gedaan. Door de initiatiefnemer (ERIH) is medegedeeld dat de andere regio's hierop achterlopen, waardoor de Interreg aanvraag nog niet gedaan kan worden. Het ommetje Etten-Terborg is gereed en op 9 juli 2016 geopend door de burgemeester. De samenwerking tussen Terborgs Belang, Ettens Belang, Waterschap Rijn en IJssel en de gemeente heeft geleid tot een mooie nieuwe route. De opwaardering van de paden in het Idink-Nibbelinkbos is in uitvoering. Oplevering najaar 2016. Platform Toerisme Oude IJsselstreek is in de VVV Oude IJsselstreek opgegaan en er zijn afspraken gemaakt over intensievere afstemming van taken met St. Achterhoek Toerisme. Om toe te werken naar een structureel sluitende exploitatie heeft de VVV Oude IJsselstreek onlangs besloten om de exploitatie van VVV-shops in de vorm van VVV-agentschappen bij particuliere ondernemers en instellingen onder te brengen. De uitvoering hiervan loopt nog. Het college heeft besloten eenmalig een financiële bijdrage te verlenen aan de VVV om de transitie en intensievere samenwerking vorm te kunnen geven.
--------------------------------------	---	---

Thema Onderwijs en arbeidsmarkt Maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> Het onderwijs is toekomstbestendig en kwalitatief op niveau Onderwijs en arbeidsmarkt zijn op elkaar afgestemd		
Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
Het onderwijs toekomstbestendig	<ul style="list-style-type: none"> In overleg met de LEA wordt gewerkt aan een document over primair onderwijs. Dit moet in het voorjaar van 2016 zijn beslag krijgen. Het IKC Uft Noord is opgeleverd. De raad heeft scenario's benoemd voor het Almende College die verder uitgewerkt worden. Deze scenario's zullen in de raad worden behandeld en dienen in de begroting 2017 en verder vertaald te worden. Passend Onderwijs is een onderwerp van de LEA, en wordt ook met de WSNS-verbanden besproken. De verbetering van VVE heeft doorlopend aandacht. 	<ul style="list-style-type: none"> Dit document is 14 juni 2016 vastgesteld door het college. Het IKC is voor de zomer opgeleverd. Het IKC zal met ingang van schooljaar 2016/2017 open gaan. In de raadsvergadering van juli heeft de gemeenteraad een motie aangenomen. Deze motie wordt nu in uitvoering gebracht. Dit behelst ook een financiële vertaling van de plannen in de begroting 2017. Dit is onderwerp van gesprek in het OOGO. Dit staat elke vergadering op de agenda van het LEA. Is in 2016 inmiddels tweemaal over gesproken.

<p>Stimulering arbeidsmarkt</p>	<ul style="list-style-type: none"> In gesprekken met ondernemersverenigingen zijn afspraken gemaakt om verdere verbindingen te leggen tussen onderwijs, ondernemers en overheid, onder andere door het gaan organiseren van speed- date bijeenkomsten. De gemeente heeft een bijdrage toegezegd aan het project Wijzer met IJzer, zodat leerlingen uit zowel Nederland als Duitsland in aanraking komen met ijzersmeden en techniek onderwijs. De gemeente stimuleert regionaal het project Buurtaal, Duits taalonderwijs in zowel basis- als voortgezet onderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> De speed-date bijeenkomst is in voorbereiding wordt in het najaar georganiseerd in samenwerking met de ondernemersverenigingen. Op regionaal niveau dragen we bij aan het POA, dat er voor zorgt dat het aanbod van onderwijs en zo goed mogelijk aansluit op de behoefte vanuit het bedrijfsleven door bijvoorbeeld versnelde accreditatie van technische opleidingen. Bijna 400 basisschoolleerlingen uit Oude IJsselstreek en Realschule uit Alpen (D) hebben deelgenomen aan het project in 2016. Met name de onderdelen smeden en ijzergieten krijgen veel aandacht van leraren en leerlingen. Studenten van Bedrijfstakschool Anton Tijdink hebben daarbij de smid Cees Pronk geassisteerd. In overleg met de Regio Achterhoek wordt onderzocht hoe dit project ondersteund kan worden, en ook in de toekomst wordt ingebed in de regio.
---------------------------------	--	--

**Thema Duurzaamheid
Maatschappelijk effect:**

- 50% CO2 reductie in 2020
- Duurzaamheid en energietransitie heeft een positief effect op de economische ontwikkeling in de gemeente

Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
<p>We zijn energieneutraal in 2030 en realiseren 50% CO2 reductie in 2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> De nieuwe regionale uitvoeringsagenda om een inhaalslag te maken op het behalen van de doelstelling is in concept gereed en komt in de fase van besluitvorming. We voeren gesprekken met ondernemers en belangenverenigingen die initiatieven willen ontplooiën op het gebied van opwekking van duurzame energie (windmolens en zonnepanelen). Stimuleren verduurzaming bij inwoners door energieloket VerduurSaam De gemeente ondersteunt initiatieven van Agem Invoering Keurmerk Cittaslow 'on hold' De omgevingsvergunning voor de Bio vergistingsinstallatie is onherroepelijk geworden door de uitspraak van de Raad van State. De gemeente draait mee in een pilot 'Zon op Erf' De gemeente draait mee in de pilot 'Asbestrein' 	<ul style="list-style-type: none"> De Regionale Uitvoeringsagenda Duurzame Energie Achterhoek wordt in het najaar aan alle gemeenten aangeboden ter vaststelling in de colleges. Er zijn prille initiatieven van groepen inwoners in Netterden en Megchelen om de dorpen energieneutraal te maken. We zijn hierbij betrokken om de initiatieven te helpen ontplooiën. We bereiden een regionaal Energiefonds voor in samenwerking met de Achterhoekse gemeenten, als een van de acties uit de Uitvoeringsagenda. We zijn mede-initiatiefnemer van de verdere ontwikkeling van het Energieloket VerduurSaam Het bestemmingsplan voor het windpark Den Tol komt ter besluitvorming in de raad. De pilot 'Zon op Erf' loopt en er is in samenwerking met het Energieloket een informatieavond geweest over Slimme Meters We oriënteren ons op nieuwe initiatieven op het gebied van opwekking van wind- en zonne-energieprojecten. De bouwfase Windpark Netterden Azewijn wordt afgerond.

Thema Internationale betrekkingen

Maatschappelijk effect:

- Concrete samenwerking met Duitsland op het gebied van economie, toerisme, onderwijs en bereikbaarheid

Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
Grensoverschrijdende samenwerking versterken	<ul style="list-style-type: none"> • De INTERREG-aanvraag voor het project “Internationaal Netwerkburo” is gehonoreerd • Het netwerkburo is momenteel in oprichting; de vacature voor ‘matchmaker’ is opengesteld. • Momenteel wordt een inventarisatie gemaakt van bestaande samenwerkingsverbanden en hun programmadoelen en wordt een herziene beleidsvisie opgesteld met een uitvoeringsagenda die meer richting en sturing geeft aan de gemeentelijke inzet op regionale doelen. • Het LGCP project (VNG-i) is in het laatste jaar van uitvoering. Twee gemeenten worden ondersteund in het stimuleren van de lokale landbouweconomie	<ul style="list-style-type: none"> • Het project is op 1 april 2016 gestart. Oude IJsselstreek treedt op als lead partner en projectleider. De eerste maanden zijn gebruikt voor voorbereidende en organisatorische werkzaamheden, zoals de aanbesteding van de werkzaamheden van de ‘matchmaker’. De officiële startbijeenkomst van het project is gepland in oktober 2016. • De werving van de matchmaker via een openbare Europese aanbestedingsprocedure is in juli 2016 afgerond. • We geven uitvoering aan het Internationale Netwerkburo om grensoverschrijdend ondernemen een impuls te geven, mede door fysieke bemensing van het netwerkburo. • Op basis van de inventarisatie gaan we dit najaar bekijken hoe we het beste kunnen deel nemen en uitvoering kunnen geven aan de regionale uitvoeringsagenda’s om regionale en lokale doelstellingen te realiseren. • Dit najaar zal duidelijk worden welke nieuwe programma’s VNG-i zal ondersteunen. We zullen een afweging maken in hoeverre de gemeente daarin een bijdrage levert.

Afwijkingen Programma 3

- **Toeristenbelasting (N € 15.000, incidenteel)**

Zoals ook in de jaarrekening 2015 en met de voorbereiding op de begroting 2017 aangegeven, zijn de inkomsten op de toeristenbelasting al een aantal jaren lager dan geraamd. Het aantal overnachtingen is niet gestegen, wat een aantal jaren geleden wel zo is ingeschat. Het tekort aan inkomsten bedraagt € 15.000 en is structureel. In de begroting 2017 wordt voorgesteld de toeristenbelasting met 8% te verhogen, waarmee het tarief op het regionaal gemiddelde uitkomt en de geraamde inkomsten (bij gelijkblijvende aantal overnachtingen) weer gerealiseerd worden.

- **Peuterspeelzalen (V € 48.000, structureel)**

Vanuit de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk met kinderopvang, kunnen inwoners gebruik maken van de fiscale voordelen van de kinderopvang/peuteropvang. Voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, draagt de gemeente financieel bij. De kosten voor de gemeente hiervoor zijn € 48.000 lager geworden, vanwege de gewijzigde regels/harmonisatie.

- **Huisvesting onderwijs (N € 17.000, structureel)**

Betreft hogere uitgaven aan met name verzekeringen van de gebouwen van circa € 17.000. Regionaal zijn de verzekeringen opnieuw aanbesteed. Bij de premieberekening is rekening gehouden met het aantal schades in het verleden, waarmee de premie is gestegen. Deze stijgende kosten kunnen vanaf 2017 vanuit de prijscompensatie gedekt worden, waarmee het een incidenteel tekort betreft.

- **Project Buurtaal (N € 15.000, incidenteel)**

Conform het collegebesluit van 19 juli 2016 wordt een definitieve subsidie toegekend voor het project. Hiertoe zijn in de begroting geen middelen gereserveerd.

Financiële risico's en verwachtingen

- vooralsnog geen.

Programma 4: De dienstverlenende gemeente

Thema Dienstverlening Maatschappelijk effect:		
<ul style="list-style-type: none"> De gemeentelijke dienstverlening is voor de inwoner toegankelijk, begrijpelijk en rechtmatig 		
Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
Verbetering (persoonlijke en digitale) dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> De ontwikkelingen voor de Basisregistratie Grote Topografie (BGT) lopen volgens plan en in samenwerking met de gemeenten Doetinchem, Doesburg en Aalten. Voor de koppeling tussen de BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) en WOZ (Wet Onroerend Zaakbelasting) zijn de juiste stappen gezet, en wordt ook de koppeling met de basisregistratie Kadaster gerealiseerd. 	<ul style="list-style-type: none"> De ontwikkelingen voor de Basisregistratie Grote Topografie (BGT) heeft vertraging opgelopen, omdat de aansluiting op de landelijke voorziening (LV) langer heeft geduurd. De samenwerking met de gemeenten Doetinchem, Doesburg en Aalten richt zich op het beheer van de BGT door het gezamenlijk aanschaffen van een applicatie. De werkprocessen rond de basisregistratie BAG zijn op LEAN-manier geoptimaliseerd. In het najaar wordt beoordeeld of de gegevens in de BAG nog verder geactualiseerd moeten worden.
Verbetering (persoonlijke en digitale) dienstverlening	<ul style="list-style-type: none"> Het webcare team is operationeel, er is regelmatig contact met onze inwoners via de sociale media, Berichtgeving in de media worden doorspeeld aan de medewerkers die vervolgens hierop acteren . Er is een project verbeteren Frontoffice gestart, o.a. gericht op de verbetering van productencatalogus, het project wordt in de zomer afgerond. 	<ul style="list-style-type: none"> Het webcare team is operationeel en het project is afgerond. Voor het verder uitbouwen van het werken met social media is in het najaar een stagiaire van de innovatiehub werkzaam. Deze adviseert ook over de borging van het team webcare. Het verbeteren van de producten in het digitaal loket op onze website is afgerond. Alle informatie die op de website te vinden is, wordt ook via de frontoffice verstrekt. Voor meer inhoudelijke vragen wordt de vakafdeling ingeschakeld.
Interne processen optimaliseren	<ul style="list-style-type: none"> We liggen op schema met de planning van de implementatie van het zaakstelsel, al is de afronding van de implementatie niet mogelijk in 2016. Dit wordt naar verwachting halverwege 2017 gerealiseerd. 	<ul style="list-style-type: none"> In het najaar worden de zaaktypes rond het opstellen van beleid tot collegevoorstel ingericht in samenwerking met het LEAN-traject voor dezelfde werkprocessen. De inrichting van zaaktypes voor het sociaal domein en welzijn is afgerond en in gebruik genomen.

Thema Veilig en schoon

Maatschappelijk effect:

Inwoners ervaren Oude IJsselstreek als veilig en schoon

Doel	Stand van zaken 1 ^e berap	Stand van zaken 1 september
Een schone gemeente door een doelmatige afvalinzameling	<ul style="list-style-type: none"> De aanbesteding van de nieuwe containers is in gang gezet en na de zomer zullen ook de afvalstoffen heffing en leges aan de raad voorgelegd worden.	<ul style="list-style-type: none"> De aanbesteding van de nieuwe containers is afgerond. Communicatiebureau is geselecteerd. Overleg met stichting Oud Papier heeft geleid tot een overeenkomst. De aanbesteding voor het inzamelen van oud papier is in gang gezet.
Oude IJsselstreek is veilig	<ul style="list-style-type: none"> Een goed voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen beleidsadviseurs jongeren en openbare orde en veiligheid om de afstemming tussen zorg en potentiële overlast zo scherp mogelijk te krijgen.	<ul style="list-style-type: none"> Begin november 2015 hebben alle inwoners van Oude IJsselstreek een brief ontvangen over burgernet. Dit heeft geleid tot ruim 5000 nieuwe deelnemers aan burgernet. Een verhoging van bijna 13%. Een BuurtWhatsApp-groep richt zich op het signaleren van verdachte situaties in een bepaalde wijk, buurt, dorp of stad. Inmiddels zijn er tientallen BuurtWhatsApp-groepen opgericht in onze gemeente. Het huidige Coffeeshopbeleid stamt uit 2006 en is, mede op basis van landelijke en regionale ontwikkelingen, aan actualisatie toe. De eerste stap is dat de raad de uitgangspunten meegeeft. De gemeente Doetinchem heeft vorig jaar al diverse partijen geconsulteerd, toen zij bezig waren om het Drugsbeleid te actualiseren. Om dit werk niet helemaal opnieuw te doen, is er voor gekozen om middels een enquête deze voor te leggen aan diverse partijen. Deze enquête is inmiddels uitgezet en de uitkomsten hiervan worden aan u in het najaar van 2016 voorgelegd. Er ligt een concept Handhavingsbeleidsplan dat na afstemming met de betrokken portefeuillehouder, vastgesteld kan worden in het college. Het streven is om dit voor het eind van het jaar te realiseren.

Afwijkingen Programma 4

- **Algemene uitkering (V 596.000)**

Het voordeel bestaat uit:

- september- en decembercirculaire	€ 247.000 (V, structureel)
- meicirculaire	€ 396.000 (V, incidenteel)
Totaal	€ 641.000 (V)
Af: kosten referendum	€ 45.000 (N) (zie hieronder)
Per saldo een voordeel:	€ 596.000

- **Referendum**

Vanuit de algemene uitkering is € 45.000 toegekend voor de kosten van het referendum. Deze kosten worden budgettair neutraal verwerkt.

- **Belastingopbrengsten (V € 50.000, incidenteel)**

De verwachting is dat de opbrengsten hoger uitvallen dan begroot, door enkele aanpassingen in de WOZ-waarden na vaststelling van de tarieven.

- **Hogere kosten Service Level Agreement ICT (N € 65.000, structureel)**

Er is een kostenstijging van de SLA aangekondigd door gemeente Doetinchem. De belangrijkste oorzaken zijn verhoging van de kosten van Microsoftlicenties en de extra kosten die voortvloeien uit de nieuwe CAO voor het personeel. Er zijn allerlei maatregelen aangekondigd om het tekort zo klein mogelijk te houden, maar we moeten rekening houden met een extra benodigd bedrag van rond de € 65.000 per jaar.

Financiële risico's en verwachtingen

- **Septembercirculaire**

De septembercirculaire kan tot wijzigingen in de algemene uitkering leiden die ook in 2016 nog gevolgen hebben.

Bedrijfsvoering

Thema Dienstverlening Maatschappelijk effect: <ul style="list-style-type: none"> De gemeentelijke dienstverlening is voor de inwoner toegankelijk, begrijpelijk en rechtmatig 		
Doel	Stand van zaken 1^e berap	Stand van zaken 1 september
Interne processen optimaliseren	<ul style="list-style-type: none"> Op operationeel vlak uit wordt uitvoering gegeven aan verbeterprojecten, met name gericht op interne beheersing, daarnaast bouwen we een Leanstructuur d.m.v. een jaarplan, structureren projectaanpak, opzetten toolbox en opleiding green belts. 	<ul style="list-style-type: none"> Er is een goed overzicht gemaakt van de formatie en de financiële gevolgen, wekelijks wordt dit geactualiseerd. De Leanstructuur staat, de bedrijfsprocesprojecten, P&C cyclus en college/raadsvoorstellen worden dit jaar afgerond. Vier collega's hebben met succes de opleiding green belt afgerond.

Afwijkingen Bedrijfsvoering

- Vakantiegeldverplichting in verband met invoering Individueel Keuze Budget (N € 540.000, incidenteel)**
 Door de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB) per 1 januari 2017 is er sprake van een (verplichte) eenmalige extra last van 7 maanden vakantiegeld van het jaar voorafgaand aan de invoering van de IKB. Hierdoor is in boekjaar 2016 sprake van een eenmalige extra last van € 540.000.
- CAO en pensioenpremie Personeel (N € 367.000, structureel)**
 Op 27 januari jl. heeft de VNG een onderhandelingsakkoord gesloten over een nieuwe CAO gemeenten. De afgesproken salarisverhoging voor 2016 is 3%. Dat is inclusief de in het pensioenakkoord van 2014 afgesproken salarisverhoging van 0,74% en de in het loonruimteakkoord van 2015 afgesproken salarisverhoging van 1,4%. Uitgaande van een loonsom van € 13 mln komt de Cao stijging van 3% voor Oude IJsselstreek neer op € 390.000. In de begroting 2016 is rekening gehouden met een stijging van 104.000 Dit betekent een structurele extra last van € 286.000. Daarnaast is door het ABP-bestuur besloten per april 2016 de pensioenpremie met 1% te laten stijgen, een extra last van € 81.000 per jaar.
- Afschrijvingslasten (V € 870.000)**
 Zoals in de voorjaarsnota vastgesteld, worden de bestemmingsreserves ter dekking van de kapitaallasten opgeheven. Daarnaast is vastgesteld om de afschrijvingen op nieuwe investeringen in te laten gaan op het eerstvolgende kalenderjaar nadat de investering is gerealiseerd. Dit resulteert in:

Afschrijvingslasten in exploitatie (ipv bestemmingsreserves)	€ 180.000 (N, structureel)
Afschrijvingslasten in het opvolgend kalenderjaar	€ 200.000 (V, structureel)
Afschrijvingslasten in het opvolgend kalenderjaar	€ 850.000 (V, incidenteel)

Dit levert over 2016 per saldo een voordeel op van € 870.000. Zie voor verdere toelichting de Voorjaarsnota 2017.

- **Vorming voorziening voormalig personeel en wachtgeld als gevolg van de bestuurlijke crisis (N € 2.268.000, incidenteel)**

In de lijn van de aanbevelingen van Welconsult, het verkrijgen van een zuiver beeld op de bedrijfsvoering is in een separaat advies (zoals reeds in de 1e berap aangegeven) voorgesteld om een voorziening te vormen voor de resterende lasten van voormalig personeel en wachtgeld van de bestuurlijke crisis. Er werd vooralsnog een bedrag van 1.3 miljoen geraamd, waarbij werd aangegeven dat er nog (aanzienlijke) kosten bij zouden komen voor wachtgeld die op dat moment nog niet bekend waren.

Met de voorziening drukken de lasten van voormalig personeel niet meer op de jaarlijkse reguliere personeelsbegroting. Door deze wijziging krijgen we meer zicht en grip op:

1. de eenmalige bestuurlijke kosten van organisatiewijzigingen (in het verleden en in de toekomst)
2. de reguliere jaarlijkse bedrijfsvoering en de daarbij behorende kosten zoals opgenomen in de begroting.

Voorgesteld wordt een voorziening te vormen voor een bedrag van € 2.268.000, dit betreft € 1.531.000 kosten voortvloeiend uit de bestuurlijke crisis en voor € 737.000 voormalig personeel. Dit bedrag is dus hoger dan in de 1^e berap en marap aangegeven, waarmee ook de aangekondigde extra wachtgeld als gevolg van de bestuurlijke crisis zijn meegenomen.

Risico's:

In de programmabegroting 2017-2020 is reeds geanticipeerd op deze te vormen voorziening. Wordt niet tot vorming van een voorziening overgegaan dan resulteert dit in de begroting van 2017 tot een nadeel van de begroting van € 450.000 en in de jaren daarna € 300.000. Daarnaast bestaat er een risico van € 210.000 die afhankelijk is van nog nadere besluitvorming. Dit kan extra kosten met zich mee brengen bovenop de voorgestelde voorziening.

Voor de volledige inhoud verwijzen we naar het raads- en collegevoorstel.

- **Wachtgeld bestuur (V € 80.000, structureel)**

Door de vorming van de voorziening, ontstaat er een voordeel op de kosten voor wachtgeld voormalig bestuur.

- **(Overige) kosten als gevolg van de bestuurlijke crisis (N € 181.000, incidenteel)**

Dit betreft kosten voor externe inhuur ter vervanging, werving- en selectiekosten en outplacement die niet uit de bestaande budgetten kunnen worden gedekt.

- **Lagere dividenduitkeringen (N € 245.000)**

Dit betreft lagere uitkeringen dan begroot, waaronder een ingeschatte structurele verlaging vanuit Alliander voor circa € 175.000.

Financiële risico's en verwachtingen

Vooralsnog geen nieuwe risico's voorzien.

Investerings

Zoals in het dashboard op pagina 3 te lezen, is tot 1 september 29% van de begrote investeringen daadwerkelijk uitgegeven. De verwachting is dat er over 2016 circa 43% wordt gerealiseerd. Dit betreft onder andere (deel)investeringen in Centrumplan Silvolde, Vogelbuurt, IJsselweide, Centrumplan Uift, Akkermansweide en Uift Noord. Op het project Centrumplan Uift valt circa € 1.3 mln vrij. Het restant ad circa € 15 mln wordt in 2017 (en verder) gerealiseerd. Het volledige overzicht van investeringen die in 2017 (en verder) nog voortduren is in de begroting 2017-2020 opgenomen.

4. Financiële positie

De financiële situatie wordt, zoals in de inleiding aangegeven, met ruim € 700.000 verslechterd. Dit heeft met name te maken met niet-beïnvloedbare kosten op de personeelslasten (CAO, pensioen en individueel keuze budget) en de vorming van de voorziening voor voormalig personeel en wachtgeld als gevolg van de bestuurlijke crisis. Uiteraard wordt in de laatste periode van 2016 gestuurd op het beperken van het tekort. Zoals in de programma's aangegeven, zijn er naast de afwijkingen nog een aantal risico's en verwachtingen. Onderstaand overzicht geeft de afwijkingen weer. De risico's en verwachtingen zijn (voor zover in te schatten), op dit moment de subsidies (risico € 150.000) en verkoop gronden (verwachting mogelijk extra opbrengst, waarbij risico voor afwaardering en presentatie van een plan in de jaarstukken 2016 of de voorjaarsnota 2018 inclusief de benodigde middelen voor de toekomstige ruimtelijke opgaven).

(* € 1.000)		Primitieve begroting	Afwijkingen 2e berap
Structureel resultaat programmabegroting 2016-2019		454	
Pg	Structurele afwijkingen 2e berap		
1	Minder opbrengsten verhuur accommodaties		-40
3	Kosten huisvesting onderwijs (verzekeringspremie)		-17
3	Peuterspeelzalen		48
4	Lagere kosten inhuur externe werkzaamheden WOZ		13
4	Algemene uitkering (decembercirculaire)		247
4	Hogere kosten SLA (ICT Doetinchem)		-65
bv	Vrijval personeelskosten/wachtgeld bij vorming voorziening		80
bv	Huisvesting gemeentekantoor		-50
bv	CAO-en pensioenpremiestijging personeelskosten		-367
bv	Voorstel afschrijvingslasten uit bestemmingsreserves in exploitatie		-180
bv	Voorstel beleid afschrijvingslasten nieuwe investeringen		200
bv	Dividenduitkering		-175
	Totaal structurele afwijkingen		-307
Structureel resultaat inclusief afwijkingen 2e berap			148

Incidenteel resultaat programmabegroting 2016 - 2019		-440
Pg	Incidentele afwijkingen 2e berap	
1	Opbrengst verkoop gronden	1.400
3	Inkomsten toeristenbelasting	-15
3	Subsidie buurtaal	-15
4	Effect meicirculaire	394
4	Kosten referendum	-45
4	Belastingopbrengsten	50
bv	Extra kosten als gevolg van bestuurlijke crisis	-181
bv	invoering individueel keuze budget (vakantiegeldverplichting)	-540
bv	Voorgenomen voorziening personeelskosten agv bestuurscrisis en oud-personeel	-2.268
bv	Voorstel beleid afschrijvingslasten	850
bv	Dividenduitkering	-70
	Totaal incidentele risico's/verwachtingen	-440
Incidenteel resultaat inclusief afwijkingen 2e berap		14
Totaal resultaat voor 2016 (structureel + incidenteel) voor mutaties reserves		-733
Mutaties reserves		
Pg	Onttrekkingen	
3	Opheffen bestemmingsreserve Almende College;past bluemersmavo	970
1	Opheffen bestemmingsreserve Paasberghal	659
3	Opheffen bestemmingsreserves Almende College; Isala	1.055
1	Opheffen bestemmingsreserve Gemeentewerf	252
3	Opheffen bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting; Brede school Terborg	72
1	Opheffen bestemmingsreserve Afbramerij	2.326
2	Opheffen bestemmingsreserve stimulering leefbaarheid	3
	Toevoegingen	
	Toevoeging algemene reserve	5.334
	Totaal mutaties reserves	0
Totaal resultaat voor 2016 (structureel + incidenteel) na mutaties reserves		-733

Begrotingswijziging

In onderstaande tabel is de begrotingswijziging opgenomen. Dit bestaat uit 3 onderdelen:

- De wijzigingen op basis van de gemelde afwijkingen in de programma's. Dit resulteert in een tekort van € 745.000.
- De budgettair neutrale verwerkingen. Dit heeft geen invloed op het saldo.
- Mutaties reserves. In de voorjaarsnota is vastgesteld om de bestemmingsreserves die bestemd zijn voor dekking van de kapitaallasten, op te heffen en toe te voegen aan de algemene reserve. Dit wordt met deze begrotingswijziging verwerkt. Daarnaast is kan de bestemmingsreserve voor de brede school Terborg worden opgeheven, aangezien dit project is afgerond en deze middelen niet meer benodigd zijn voor dit doel.

Begrotingswijziging 2e Berap 2016			
Pd	Afwijkingen 2e Berap	Uitgaven	Inkomsten
1	Vrijval personeelskosten/wachtgelden (ivm vorming voorziening)	-80	
7	Huisvesting gemeentekantoor	50	
11	Kosten externe inhuur (agv bestuurlijke crisis)	180	
11	CAO-en pensioenstijging personeelskosten	367	
11	Vorming voorziening voormalig personeel en bestuurlijke crisis	2.268	
11	Invoering individueel keuze budget (vakantiegeldverplichting)	540	
12	Hogere kosten SLA Doetinchem	65	
19	Vrijval kapitaallasten (zie VJN)	-870	
21	Lagere dividenduitkering		-245
21	Algemene uitkering		596
40	Minder opbrengsten verhuur accommodaties		-40
40	Verkoop gronden en gebouwen		1.400
41	Opbrengsten toeristenbelasting		-15
58	Kosten onderwijshuisvesting	17	
59	Project Buurtaal	15	
60	Peuterspeelzalen	-48	
68	WOZ administratie	-13	
69	Belastingopbrengsten		50
	Totaal afwijkingen	2.491	1.746
	Verwacht exploitatieresultaat (ten laste van de algemene reserve)		745
Pd	Budgettair neutrale wijzigingen	Uitgaven	Inkomsten
21	Uitvoering referendum (algemene uitkering)		45
63	Uitvoering referendum	45	
21	Buurtsportcoaches/combinatiefuncties (algemene uitkering)	-120	
84	Buurtsportcoaches/combinatiefuncties	120	
85	Opvang statushouders	100	100
21	Gezond in de stad (Gidsgelden)		80
84	Achterhoek in beweging (Gidsgelden)	80	
	Saldo budgettair neutrale wijzigingen	225	225
	Mutaties reserves	Onttrekkingen	Toevoegingen
	Opheffen bestemmingsreserve Almende College;past bluemersmavo (dekking kapitaallasten/besluit VJN)	970	
	Opheffen bestemmingsreserve Paasberghal (dekking kapitaallasten/ besluit VJN)	659	
	Opheffen bestemmingsreserves Almende College; Isala (dekking kapitaallasten/besluit VJN)	1.055	
	Opheffen bestemmingsreserve Gemeentewerf (dekking kapitaallasten/besluit VJN)	252	
	Opheffen bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting; Brede school Terborg (Project volledig afgerond)	72	
	Opheffen bestemmingsreserve Afbraamerij (dekking kapitaallasten/besluit VJN)	2.326	
	Opheffen bestemmingsreserve stimulering leefbaarheid	3	
	Toevoeging aan Algemene Reserve		5.337
	Totaal mutaties reserves	5.337	5.337

Stand Algemene Reserve

De stand van de algemene reserve, uitgaande van het verwachte exploitatieresultaat zoals in deze 2^e berap gemeld:

Stand Algemene Reserve programmabegroting 2016-2019 (1-1-2016)		8.941
onttrekking conform begroting 2016-2019		-100
toevoeging conform begroting 2016-2019		650
toevoeging (door opheffen bestemmingsreserves)		5.337
verwacht exploitatieresultaat 2e berap		-733
Stand Algemene Reserve (1-9-2016)		14.095

Leningenportefeuille

De stand van de leningenportefeuille is ten opzichte van de stand van de jaarrekening (31 december 2015), nog ongewijzigd op het niveau van € 127,5 mln. Op dit moment hebben we € 10 mln aan kortlopend geld open staan. Vanwege de kasgeldlimieteisen verwachten we deze € 10 mln straks als lening te moeten aantrekken. Daarnaast verwachten we, op basis van de prognose op de investeringen, nog € 10 mln te lenen. Totaal dus € 20 mln.

Leningenportefeuille verloop 2016	
Stand 1-1- 2016	127.510
Aflossing 2016	-14.000
Prognose nieuwe leningen 2016	20.000
Verwachte stand 31-12-2016	133.510

Hiermee stijgt de leningenportefeuille eind 2016 naar verwachting naar bijna € 134 mln.

4. ONVOORZIEN

<i>Overzicht stand Onvoorzien begroting 2016 (x 1.000)</i>	<i>Aanwending</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Nog te besteden in 2016</i>
Primitieve begroting beginstand			118
Inhuur Breedband	-11		
Onderzoek Maria Magdalenapostel	-18		
Stand per 1 september 2016	-29		90